

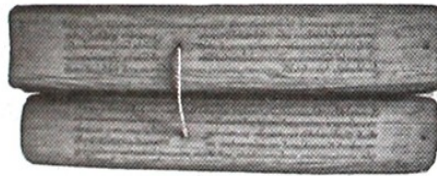
คม·สด·ลึก

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4626 วันศุกร์ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2557 หน้า 22

สมุนไพรสร้อยหลากสรรพคุณรักษาเส้น

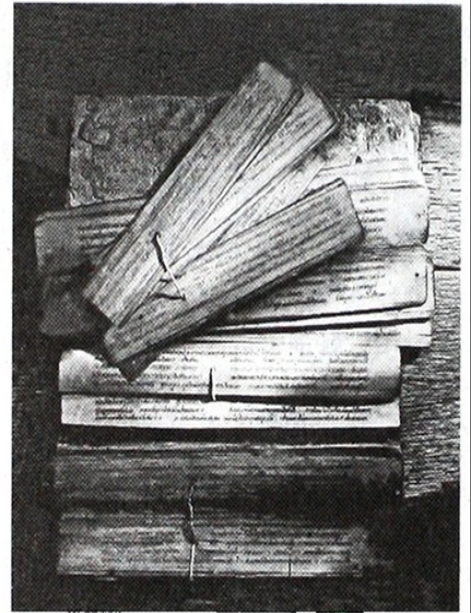
ตำรับพระโอสถพระนารายณ์ เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยอยุธยา ตำรายาฉบับนี้นับได้ว่าเป็นตำรับยาฉบับแรกๆ ของประเทศไทยที่มีการรวบรวมตำรับยาไว้ถึง 81 ขนาน แต่ละขนานล้วนแล้วแต่เป็นยาที่ปรุงเพื่อถวายพระนารายณ์มหาราช และพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งมีการระบุชื่อแพทย์ผู้ปรุงยาในแต่ละตำรับด้วย แต่เป็นที่น่าเสียดายในปัจจุบันตำรับยาดังกล่าวเลือนหายจากสังคมไปมาก มีเพียงคนกลุ่มน้อยที่รู้จักยาทาพระเส้นและใช้ยาทาพระเส้นในการรักษา

นอกจากนี้ ตำรายังได้กล่าวถึงยาที่ใช้ภายนอกในการรักษาเส้นที่ชื่อ “ยาพระอังคพระเส้น” เมื่อพิจารณาตำรับยาทั้งสองตำรับแล้วตำรับยาทาพระเส้นมีส่วนประกอบของสมุนไพรสร้อยเป็นส่วนใหญ่ โดยในตำรับมีอัตราส่วนของใบมะค่าไถ่มากกว่าตัวอื่นๆ ตามสรรพคุณของใบมะค่าไถ่นั้น สามารถช่วยถ่ายลมในเส้นที่คั่งค้างอยู่ตามร่างกายได้ และบรรเทาอาการปวดเมื่อยได้ดี ส่วนยาพระอังคพระเส้น มีส่วนประกอบของยาสมุนไพรที่สามารถลดความร้อนได้ดี เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ใช้สมุนไพรลดความร้อนในการแก้อาการปวด

เมื่อย และนอกจากนี้ สมุนไพรในตำรับยังมีสรรพคุณในการแก้อาการเคล็ดขัดยอกอีกด้วย

ในตำรายาพระโอสถพระนารายณ์ ได้สะท้อนให้เห็นการผสมผสานของตำรับยาสมุนไพรในการแพทย์แผนไทยเข้ากับการแพทย์แผนปัจจุบันที่เผยแพร่เข้ามาใน

สยามขณะนั้นอย่างลงตัว อาทิ ตำราชี้ผึ้งรักษาบาดแผลของหมอฝรั่ง ที่แพร่กระจายออกมาข้างนอกวัง ให้พวกภูฏินใช้รักษาบาดแผลก็มีประสิทธิภาพมากเช่นเดียวกัน ในตำรายาพระโอสถพระนารายณ์ประกอบด้วยยารักษา

โรคใน 5 กลุ่มได้แก่ โรคและอาการของระบบทางเดินอาหาร เช่น ลงท้อง พรตัก ริดสีดวง ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ โรคและอาการที่เกี่ยวกับเส้นเอ็น กล้ามเนื้อและประสาท เช่น เส้นตึง เส้นกร่อน อัมพาต ตะคริว โรคและอาการของระบบการหายใจและโรคตา เช่น หวัด คัดจมูก ปวดศีรษะ ไอมองคร่อ, โรคติดเชื้อ เช่น ไล่ด้วน ไล่ลาม โรคและอาการไม่สบายอื่นๆ เช่น ไข้ต่างๆ สัตว์พิษกัดต่อย ผม่วรัง สำหรับ “ยาพระอังคพระเส้น” นั้น เป็นตำรับยาที่ 57 ของตำรายาพระโอสถพระนารายณ์ ซึ่งเป็นตำรับลูกประคบที่ใช้อังคพระเส้นที่ดองให้ห่อน หรือผอนคลายลงในตำรับประกอบด้วยยาเทียนคำ เกลือ อย่างละ 1 ส่วน อบเชย 2 ส่วน ใบพลับพลึง 8 ส่วน ใบมะขาม 16 ส่วน คำคลุกกันห่อผ้าหนึ่งให้ร้อนแล้วนำไปประคบตามเส้นที่ตึง และในส่วนของ “ยาทาพระเส้น” เป็นตำรับยาขนานที่ 58 ของตำรายาพระโอสถพระนารายณ์ ซึ่งเป็นยาน้ำใช้ทาบริเวณที่มีอาการของโรค โดยมีสรรพคุณสำหรับทาแก้เส้นที่ผิดปกติ แก้มอัมพาต แก้มบดคาคด แก้มตะคริว แก้มจับโป่ง แก้มเนื้อขบทั้งหลาย ยาขนานนี้มีตัวยารักษา 13 ชนิด ได้แก่ พริกไทย กระชาย ข่า หอม กระเทียม มหาหิงคุ์ ยาดำ อย่างละ 1 ส่วน ตะไคร้หอม ใบขี้

เหล็ก ใบตองแตก ใบมะขาม ใบเลี่ยน อย่างละ 4 ส่วน ใบมะค่าไถ่ 16 ส่วน โดยใช้เหล้าขาว หรือน้ำส้มสายชู เป็นกระสายยา

การหยิบยกรวบรวมตำรับยาโอสถพระนารายณ์ในครั้งนี้ ได้คำนึงถึงความเหมาะสมของส่วนประกอบในตำรับยาที่สามารถหาใช้ได้ง่าย ซึ่งเหมาะกับการฟื้นฟูตำรับยาพระโอสถพระนารายณ์ให้กลับมาสู่สังคมไทยอีกครั้ง

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
โทร.0-3721-1289